

(สำเนา)

เลขรับ ๒/๒๕๖๙ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๙

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอเสนอญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการจัดระบบ
คุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของแรงงานอิสระและแรงงานบนแพลตฟอร์ม (Platform Workers)

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ในปัจจุบัน รูปแบบการจ้างงานและการทำงานในประเทศไทยและทั่วโลกได้เปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม (Platform Economy) และเศรษฐกิจแบบงานกิ๊ก (Gig Economy) อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้มีจำนวน “แรงงานอิสระ” และ “แรงงานบนแพลตฟอร์ม” (Platform Workers) เช่น พนักงานรับส่งอาหาร และพัสดุ (Rider) พนักงานขับรถโดยสารผ่านแอปพลิเคชัน ฟรีแลนซ์ และผู้ให้บริการผ่านช่องทางดิจิทัลต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก

อย่างไรก็ตาม แม้แรงงานกลุ่มนี้จะเป็นฟันเฟืองสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจระดับฐานราก แต่กลับต้องเผชิญกับปัญหาความเหลื่อมล้ำและไร้ซึ่งการคุ้มครองทางกฎหมายในหลายมิติ ดังนี้

๑. สถานะทางกฎหมายที่คลุมเครือ: แพลตฟอร์มส่วนใหญ่มักกำหนดสถานะของแรงงานเหล่านี้ให้เป็นเพียง “พาร์ทเนอร์” (Partner) หรือ “ผู้รับจ้างทำของ” แทนที่จะเป็น “ลูกจ้าง” ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ทำให้แรงงานกลุ่มนี้หลุดพ้นจากกรอบการคุ้มครองตามกฎหมายแรงงานมาตรฐาน ทั้งในเรื่องของค่าแรงขั้นต่ำ ชั่วโมงการทำงาน และวันหยุดพักผ่อน

๒. ความไม่เป็นธรรมจากระบบอัลกอริทึม (Algorithm): แรงงานบนแพลตฟอร์มต้องทำงานภายใต้การควบคุมและสั่งการของระบบอัลกอริทึม ซึ่งบริษัทแพลตฟอร์มสามารถปรับเปลี่ยนเงื่อนไขการจ่ายค่าตอบแทน การหักเปอร์เซ็นต์ส่วนแบ่ง (GP) ตลอดจนกฎเกณฑ์การลงโทษ (เช่น การแบนบัญชีผู้ใช้งาน) ได้เพียงฝ่ายเดียวโดยปราศจากความโปร่งใสและขาดกลไกการโต้แย้งที่เป็นธรรม

๓. การขาดหลักประกันทางสังคมและสวัสดิการ: แรงงานกลุ่มนี้ไม่สามารถเข้าถึงกองทุนประกันสังคมในมาตรา ๓๓ ได้ และการสมัครใจเข้าสู่มาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ ก็ยังให้สิทธิประโยชน์ที่ไม่ครอบคลุมเพียงพอ โดยเฉพาะเมื่อเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน หรือการขาดรายได้จากการเจ็บป่วย ซึ่งภาระความเสี่ยงทั้งหมดตกอยู่กับตัวแรงงานเองโดยที่เจ้าของแพลตฟอร์มไม่ต้องร่วมรับผิดชอบ

๔. ข้อจำกัดในการรวมกลุ่มและเจรจาต่อรอง: ภายใต้กฎหมายแรงงานสัมพันธ์ฉบับปัจจุบัน แรงงานอิสระและแรงงานแพลตฟอร์มไม่ได้รับสิทธิในการจัดตั้งสหภาพแรงงาน ทำให้ขาดอำนาจในการรวมตัวเพื่อเจรจาต่อรองเรียกร้องสิทธิและสภาพการทำงานที่เหมาะสม

๕. ความไม่เป็นธรรมจากสัญญาจ้างที่มีการกำหนดรูปแบบจากบริษัทแพลตฟอร์ม โดยอีกฝ่ายขาดอำนาจต่อรองและไม่สามารถแก้ไขก่อนที่จะเข้าตกลงตามสัญญาได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สภาผู้แทนราษฎรจะต้องเข้ามามีบทบาทในการพิจารณาศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขและพัฒนากฎหมาย รวมถึงการออกแบบ “ระบบคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการ” ที่สอดคล้องกับรูปแบบการทำงานในยุคดิจิทัล เช่น การกำหนดนิยาม

การจ้างงานแบบใหม่ การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการสำหรับแรงงานแพลตฟอร์ม การกำกับดูแลความโปร่งใสของอัลกอริทึม และการให้สิทธิในการรวมตัวเจรจาต่อรอง รวมถึงการกำหนดรูปแบบสัญญาที่เป็นธรรม และสนับสนุนให้สัญญาดังกล่าวสามารถนำไปขอสินเชื่อต่อสถาบันการเงินได้ เพื่อเพิ่มโอกาสให้แรงงานนอกระบบลักษณะนี้เข้าถึงแหล่งเงินทุนหมุนเวียนทั้งยังเป็นการลดปัญหานี้นอกระบบอีกด้วย

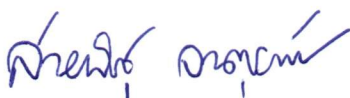
ดังนั้น จึงขอเสนอญัตติดังกล่าวมาเพื่อให้ที่ประชุมพิจารณาตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการจัดระบบคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของแรงงานอิสระและแรงงานบนแพลตฟอร์ม (Platform Workers) ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔๙ ส่วนเหตุผลและรายละเอียดจะได้ชี้แจงในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
(ลงชื่อ) รัดเกล้า อินทวงศ์ สุวรรณคีรี ผู้เสนอ
(นางรัดเกล้า อินทวงศ์ สุวรรณคีรี)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

ผู้รับรอง (ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการจัดระบบคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของแรงงานอิสระและแรงงานบนแพลตฟอร์ม (Platform Workers))

๑. นายกรณ์ จาติกวณิช	๒. นายจอมไกร สวัสดิวงศ์
๓. นายจური นุ่มแก้ว	๔. นางกนกพร เดชเดโช
๕. นายอิสรา สุนทรวัฒน์	๖. นายสกลธี ภัททิยกุล
๗. นายทรงศักดิ์ มุสิกอง	๘. นายกาญจน์ ตั้งปอง
๙. นางการดี เสียวไพโรจน์	๑๐. นายกฤตย์อิชย์ ภาคย์อิชณน์
๑๑. นายชัยชนะ เดชเดโช	๑๒. นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์
๑๓. นายอัมพร พิณะสา	๑๔. นายชวน หลีกภัย
๑๕. นายพิทักษ์เดช เดชเดโช	๑๖. นายศักดิ์สิทธิ์ ขาวทอง
๑๗. นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย	๑๘. นายพศิน ปิตุเตชะ
๑๙. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	๒๐. นายสมชาติ ประดิษฐ์พร

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวสายพินธุ์ จาตุรภัทร์)
วิทยากรเชี่ยวชาญ
กลุ่มงานระเบียบวาระ สำนักการประชุม

นางสาวณัฐษา อนุสรานนท์/พิมพ์
นางสาววรรตน์ดา ไชยตะมาตย์/ทาน
นางสาวประวีวรรณ ถึงฝั่ง/ตรวจ